

DEZVOLTAREA ȚĂRII NOASTRE DEPINDE DE DIALOGUL SOCIAL REAL!

- Depoziție în cadrul audierii publice „Mai este nevoie de un dialog social real?”-

Autor: Ovidiu Marius Hada, Primar al municipiului Hunedoara

Dialogul social, un concept relativ nou pe scena politicilor publice europene, dar și un model social european distinctiv, conferă salariaților și angajatorilor posibilitatea, dreptul și, de ce nu, obligația de a participa în mod activ în elaborarea și implementarea reformelor pieței muncii și a celor economice, precum și în crearea politicilor sociale.

Diferențele care se nasc între angajați și angajatori la un moment dat se soluționează în cele mai multe cazuri prin negociere și schimb de informații între aceștia. Rezultatele negocierilor sunt cuprinse în acorduri sociale încheiate între partenerii de discuții anterior menționați. Experiența statelor europene a demonstrat că pentru a pune în practică cu succes soluțiile cuprinse în acordurile sociale este nevoie de cel de-al treilea partener de negociere – statul - care are rolul de a furniza reglementările necesare și utile, precum și infrastructura instituțională indispensabilă unui dialog social real.

În toată această schemă a dialogului social, o importanță crucială o are implicarea sinceră și serioasă a celor trei parteneri sociali asupra diferendelor, pe de o parte, și identificării și implementării soluțiilor, pe de altă parte.

În România, dialogul social se află, din punctul meu de vedere, încă la început. De-a lungul celor 20 de ani de democrație românească, au fost situații în care partenerii sociali fie au ales să abordeze cu ezitare dialogul social, fie au folosit ezitarea pe post de scut împotriva cerințelor celorlalți parteneri. Să spunem că lipsa experienței în acest domeniu a fost factorul principal care a împiedicat în anumite circumstanțe realizarea unui dialog social în adevăratul sens al cuvântului.

Anul 2011 reprezintă o nouă treaptă în ceea ce privește reglementarea dialogului social. Consider că reunirea într-un singur instrument juridic – Legea Dialogului Social – a actelor normative care reglementau părți a ceea ce înseamnă dialogul social, precum și organizarea și funcționarea instituțiilor și organismelor cu competențe în această

problematică (mă refer aici la Legea sindicatelor, Legea privind soluționarea conflictelor de muncă, Legea patronatelor, Legea privind contractul colectiv de muncă, Legea privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, Hotărârea Guvernului privind constituirea și funcționarea comisiilor de dialog social la nivelul administrației publice centrale și la nivel teritorial) este, cu siguranță, un pas înainte către un dialog social real, evitându-se astfel referirea la multiple acte normative. Totuși, sunt numeroase aspecte relative la Legea nr. 62/2011 care comportă discuții.

Un prim aspect ar fi modalitatea în care s-a desfășurat în concret procesul legislativ, legea mai sus menționată fiind adoptată prin asumarea răspunderii Guvernului – o procedură excepțională astfel cum este ea prevăzută în Constituția noastră. În opinia mea, cu toate că se impunea adoptarea unui act normativ atât de important pentru partenerii sociali din România, această lege ar fi trebuit adoptată în cadrul unui proces legislativ normal, astfel încât să se țină cont de opiniile tuturor celor implicați și vizați de dialog social. Este cel puțin ciudat faptul ca **adoptarea Legii Dialogului Social nu a avut la bază tocmai DIALOGUL.**

Un al doilea aspect negativ din punctul meu de vedere pe care aș vrea să îl menționez este modalitatea în care se face dovada îndeplinirii condițiilor de reprezentativitate.

Sunt de părere că amestecul organelor administrației publice locale în dosarul de reprezentativitate, așa cum este prevăzut la art. 52 și la 53, respectiv la art. 73 și 74 din lege, nu fac altceva decât să restricționeze libertatea organizațiilor sindicale și patronale. Ar trebui ca **decizia asupra reprezentativității să aparțină exclusiv unui „arbitru neutru” – instanțele de judecată.**

Un ultim aspect asupra căruia doresc să mă opresc este **prevederea art. 51 lit. d)** din legea în discuție, care condiționează reprezentativitatea organelor sindicale la nivel național de existența structurilor teritoriale ale acestora în cel puțin jumătate plus unu dintre județele României, inclusiv municipiul București. Consider că **această reglementare limitează în mod vădit activitatea sindicală** deoarece se pot imagina situații în care activitățile cuprinse într-un sector de activitate nu se pot desfășura din cauze obiective într-un număr atât de mare de județe. Să înțelegem oare că pentru a fi reprezentativă la nivel național o confederație sindicală în sectorul minier, ar trebui ca aceasta să aibă structuri teritoriale chiar și în județele în care nu există activități de exploatare a resurselor miniere? Care este logica acestei prevederi?

Dialogul social în democrația românească are o importanță vitală pentru a asigura partenerilor sociali posibilitatea de a ajunge la un acord în ceea ce privește aspectele de bază ale pieței muncii și reformelor economice. Mai mult, în contextul economico-financiar actual european și mondial, **pentru a diminua efectele crizei care zdruncină lumea întreagă și Uniunea Europeană în mod special, consider că partenerii sociali din România trebuie să își fixeze ca principal obiectiv dezvoltarea și consolidarea unui dialog social real.** Adoptarea Codului Dialogului Social a fost o primă etapă în acest sens, însă nu putem afirma că a fost una lipsită de critici, cum ar fi aceea că, din punctul meu de vedere, **dialogul social este oarecum blocat de condițiile pe care organizațiile sindicale și cele patronale trebuie să le îndeplinească pentru a fi reprezentative.**

Societatea românească, prin reprezentanții săi, trebuie să continue să găsească și să implementeze soluțiile cele mai potrivite în sfera dialogului social.

În încheiere, doresc să subliniez, fără a avea pretenția că am epuizat sau că am atins toate aspectele referitoare la îmbunătățirea dialogului social, că în ciuda greutății de a reuni la aceeași masă a discuțiilor toți partenerii sociali, trebuie avut în vedere că **este recomandabil ca alegerea reprezentanților să se facă prin cooperare și consens.**

Totodată, consider că un bun management al procesului de schimbare și inovare ar aplana conflictele, tensiunile și poate chiar dezechilibrele economice ce ar putea apărea în aceste momente. Însuși acordul social este o democratizare a procesului de decizie, iar o relație mai puternică între stat și ceilalți parteneri sociali îmbunătățește calitatea procesului politicilor economice.

În opinia mea, pentru a face acest lucru, este nevoie de o **aplecare**, de o **identificare**, de o **aprofundare**, de **consultare** și de o **implementare a soluțiilor, la care s-a ajuns prin comun acord** asupra acestei teme, care să vină din partea tuturor partenerilor sociali. Dezvoltarea țării noastre depinde de dialogul social real!